



12–15 -vuotiaiden musiikkia harrastavien nuorten musiikinkuuntelutottumukset

Kyselytutkimus kahdessa Helsingin musiikkiopistossa
vuonna 2010

Pop/jazzmusiikin koulutusohjelma
Pedagogin suntautumisvaihtoehto
Opinnäytetyö
25.11.2010

Tommi Huuskonen

TIIVISTELMÄSIVU

| | | |
|---|--------------------|--|
| Koulutusohjelma Pop/jazz musiikin koulutusohjelma | | Suuntautumisvaihtoehto Pop/jazz -musiikkipedagogin suuntautumisvaihtoehto |
| Tekijä Huuskonen Tommi | | |
| Työn nimi 12–15 -vuotiaiden musiikkia harrastavien nuorten musiikinkuuntelutottumukset. Kyselytutkimus kahdessa Helsingin musiikkiopistossa vuonna 2010. | | |
| Työn ohjaaja/ohjaajat Jukka Väisänen, Jakke Leivo | | |
| Työn laji Opinnäytetyö | Aika 25.11.2010 | Numeroidut sivut + liitteiden sivut 16+3 |
| <p>TIIVISTELMÄ</p> <p>Käsittelen opinnäytetyössäni 12–15 -vuotiaiden musiikkia harrastavien nuorten musiikinkuuntelutottumuksia. Tavoitteeni on selvittää, mitkä ovat suosituimpia musiikkityylejä sekä artisteja tai yhtyeitä musiikkiopistossa soittamista tai laulamista harrastavilla nuorilla. Pohdin myös lopuksi, minkälaisia sovellusideoita tutkimustulokset antavat soitonopettajan työhön.</p> <p>Tutkimusmenetelmänä käytettiin kyselytutkimusta, joka suoritettiin kahdessa Helsingin musiikkiopistossa keväällä 2010. Tutkimus tehtiin alun perin osana muita opintoja Metropolia ammattikorkeakoulussa, mutta halusin hyödyntää samaa aineistoa myös opinnäytetyössäni aiheen kiinnostavuuden takia. Tarkastelen opinnäytetyössäni kahta lomakkeen kysymystä: ”minkälaista musiikkia kuuntelet?” ja ”mitä kanavia käytät musiikin kuunteluun?”. Rajasin ikäjakauman 12–15 -vuotiaisiin, vaikka kyselylomakkeeseen oli vastannut myös alle 12 -vuotiaita. Aineistoni koostuu näin ollen 50 nuoren vastauksista. Tutkimuksen laajuuden ollessa melko suppea, ei kyselyn tuloksia voida luotettavasti yleistää. Tutkimus toimii kuitenkin eräänlaisena tilannekatsauksena jatkuvasti muuttuvan musiikkimedian kevään 2010 suosituimmista musiikkikanavista ja artisteista helsinkiläisten musiikkia harrastavien nuorten keskuudessa.</p> <p>Aineisto koottiin taulukkolaskentaohjelmalla ja havainnollistettiin erilaisin kaavioin. Tutkimustulokset osoittavat, että pop/rock on 12–15 -vuotiaiden nuorten suosituin musiikkityyli. Suosituimmat artistit ovat englanninkielisiä yhtyeitä/artisteja, kuten <i>Lady Gaga</i> ja <i>Red Hot Chili Peppers</i>. Verrattuna tämän tutkimuksen tuloksiin Matti Pirin 1993 suorittamaan vastaavaan tutkimukseen, merkittävin havainto on suomirockin suosion lasku. Nuoret mainitsivat kaikkiaan 86 nimen joukossa vain seitsemän suomenkielistä musiikkia esittävää yhtyettä/artistia. Ylivoimaisesti suosituin kanava musiikin kuunteluun on YouTube, joka on internetissä toimiva ilmainen musiikkivideokanava.</p> <p>Tutkimukseni antaa musiikkiopiston sekä klassisen- että pop/jazztradition opettajille tietoa oppilaiden suosimista musiikkityyleistä ja musiikinkuuntelukanavista. Pidän tätä tutkimusta mielenkiintoisena ajankuvana mahdollisesti tulevaisuudessa samaa aihetta käsittelevien tutkimusten varalle.</p> | | |
| Teos/Esitys/Produktio | | |
| Säilytyspaikka Stadian kulttuurialan kirjastopalvelut, Aralis -kirjastokeskus | | |
| Avainsanat musiikin harrastaminen, nuoret, kuuntelutottumukset, kyselytutkimus | | |

| | | |
|---|--|--|
| Degree Programme in Department of Pop/Jazz Music | | Specialisation Pop/Jazz Music Education |
| Author Huuskonen Tommi | | |
| Title Music Listening Habits of 12-15-Year-Old Conservatory Students | | |
| Tutor(s) Jukka Väisänen M.Mus., Jakke Leivo Senior Lecturer | | |
| Type of Work Bachelor's Thesis | Date 25 th November 2010 | Number of pages + appendices 16 + 1 |
| <p>ABSTRACT</p> <p>In my thesis I examine the listening habits and favourite music styles and artists/bands of 12-15-year-old conservatory students I conclude the thesis with an discussion on how music conservatory teachers could benefit from the results of this survey.</p> <p>The data were gathered in a survey among the students of two conservatories in Helsinki in spring 2010. The survey was initially part of some other studies at Metropolia University of Applied Sciences, but due to the interesting topic I was eager to continue working on the same theme. My two main questions were: "What kind of music do you listen to?" and "Which media do you prefer when listening to music?". I narrowed the age group down to 12-15-year olds. The total number of completed questionnaires was 50. The scope of the survey is fairly limited and therefore general conclusions cannot be drawn on the basis of the results. In the constantly changing world of music media, this study offers a review of the most popular music media and artists/bands in spring 2010.</p> <p>The data were entered into a spreadsheet and demonstrated in different diagrams. The results prove that the most popular genre among the target group is pop/rock. The most popular artists/bands are English speaking, for example <i>Lady Gaga</i> and <i>Red Hot Chili Peppers</i>. I compared the results to Matti Piri's corresponding study in 1993, the main perception was the falling popularity of Finnish rock. In my study, out of the 86 artists/bands mentioned in the questionnaires were Finnish. YouTube, the free music video channel on the Internet, was the most popular media for listening to music.</p> <p>This study offers information for the classical and pop/jazz music teachers about the most popular genres and music media among the students in 2010. I consider this study as an interesting reference point for the possible forthcoming studies on the same topic.</p> | | |
| Work / Performance / Project | | |
| Place of Storage Metropolia University of Applied Sciences, Resource Library for Arts and Culture, Aralis Library and Information Centre | | |
| Keywords music studies, young people, listening habits | | |

SISÄLLYS

| | | |
|-----|---|----|
| 1 | JOHDANTO | 1 |
| 2 | HARRASTAMINEN, NUORET JA MUSIIKKI | 3 |
| 2.1 | Harrastus määritelmänä | 3 |
| 2.2 | Musiikin harrastaminen | 3 |
| 2.3 | Harrastuksen aloittaminen ja musiikkiharrastukseen sitoutuminen | 3 |
| 2.4 | Tutkimuksia musiikkiharrastuksesta | 4 |
| 2.5 | Musiikki osana nuoruuden kehityshaasteita | 5 |
| 2.6 | Musiikinkuuntelu | 6 |
| 3 | AINEISTO JA TULOKSET | 7 |
| 3.1 | Aineiston hankinta ja analyysi | 7 |
| 3.2 | Seuratuimmat kanavat musiikin kuuntelussa | 7 |
| 3.3 | Internetin suosio musiikinkuunteluvälineenä kasvussa | 9 |
| 3.4 | Pop- ja rockmusiikki nuorten suosiossa | 9 |
| 3.5 | Suosituimmat artistit | 11 |
| 4 | POHDINTA | 13 |
| 4.1 | Havaitut ongelmat lomakkeessa | 13 |
| 4.2 | Yhteenvedo ja pohdintaa tuloksista | 14 |
| | LÄHTEET | 16 |
| | LIITTEET | 17 |

1 JOHDANTO

Suoritin keväällä 2010 Metropolia ammattikorkeakoulussa opintojaksoa nimeltä ”opettaja oman työnsä tutkijana ja kehittäjänä”. Pienryhmämme valitsi symposium-lopputyön aiheeksi musiikkia harrastavien nuorten musiikinkuuntelutottumukset. Päätin jatkaa aiheen käsittelyä opinnäytetyössäni.

Tarkoituksena on selvittää, millaisia kuuntelutottumuksia on pääkaupunkiseudulla musiikkia harrastavilla nuorilla. Kohderyhmänä tutkimuksessani on 12–15 -vuotiaat musiikkia harrastavat nuoret. Musiikin harrastajalla tarkoitetaan tässä työssä musiikkiopistossa soittamista tai laulamista harrastavaa nuorta. Esittelen tarkemman määritelmän luvussa 2.

Opinnäytetyöni pohjautuu kahteen pääkysymykseen, jotka ovat:

-minkälaista musiikkia nuoret kuuntelevat?

-mitä kanavia he käyttävät musiikin kuunteluun?

Tutkimusmenetelmänä on käytetty kyselytutkimusta, joka on suoritettu keväällä 2010 kahdessa Helsingin alueen musiikkiopistossa. Aineisto kerättiin kyselylomakkeilla, jotka vietiin musiikkiopistoihin, ja nuoret saivat vastata niihin pääosin omatoimisesti. Pieni osa kyselylomakkeiden vastauksista kerättiin kyselemällä lomakkeen kysymykset suullisesti nuorilta. Esittelen aineistoa yksityiskohtaisemmin luvussa 3.

Internet ja tietotekniikan nopea kehittyminen ovat vaikuttaneet nuorten mahdollisuuksiin hankkia helposti uutta musiikkia kuunneltavakseen. Internet-yhteyksien nopeutuminen on kasvattanut esimerkiksi MySpacen, Spotifyn ja YouTuben kaltaisten ilmaisten musiikkifoorumien suosiota. Kyselytutkimuksen tulokset antavat suuntaa, onko teknologian nopea kehittyminen ja sen myötä syntynyt uusi tietokonepohjaisten musiikkifoorumien aalto sysäämässä perinteiset radio- ja TV-kanavat musiikin kuunteluvälineinä vähäisempään suosioon.

Tutkimukseni selvittää pääkaupunkiseudulla musiikkia harrastavien nuorten musiikinkuuntelutottumuksia ja suosituimpia musiikkikanavia. Tutkimus on samalla tilannekatsaus alati muuttuvan musiikkimedian tämän päivän suosituimmista artisteista ja kanavista musiikkia harrastavilla nuorilla. Tulokset raportoidaan luvussa 3.

Vertaan opinnäytetyössäni nuorten suosituimpia musiikkityylejä Matti Pirin keväällä 1993 saamiin tutkimustuloksiin eräiden Helsingin peruskoulujen 9-luokkalaisten nuorten musiikinkuuntelutottumuksista.

2 HARRASTAMINEN, NUORET JA MUSIIKKI

Opinnäytetyöni keskeisiä käsitteitä ovat *harrastaminen* ja erityisesti *musiikin harrastaminen, nuoret* ja *musiikinkuuntelu*. Tässä luvussa selitän ja määrittelen nämä käsitteet.

2.1 Harrastus määritelmänä

Harrastaminen voidaan määritellä monin tavoin. Siihen saatetaan liittää käsitys vapaa-ajasta, mutta tämä rajoittaa käsitettä mahdollisesti liikaa. Voidaankin ajatella, että harrastus on yksilön yleistä kiinnostusta tietyntyyppisistä toiminnoista. Harrastaminen ilmenee myönteisenä tottumuksena tai toimintavalmiutena jotakin tiettyä asiaa kohtaan. Samalla harrastaminen on määrätietoista ja jossain määrin jatkuvaa toimintaa. (Metsämuuronen 1995, 20–21).

2.2 Musiikin harrastaminen

Musiikkiharrastus voi tarkoittaa pelkästään omaehtoista ja itsenäistä toimintaa jotakin aihetta kohtaan syntyneen kiinnostuksen innoittamana. Musiikkia voi harrastaa myös enemmän ohjattuna toimintana esimerkiksi musiikkiopistossa tai vanhempien kanssa kotona.

Useimmiten musiikin harrastamiseen liittyy kuitenkin jo harrastamisen varhaisessa vaiheessa sekä jonkin tasoista ohjausta että itsenäistä harjoittelua. Hieman pidemmälle ehtinyt musiikkiharrastus noudattaa joko klassisen tai pop/jazz-musiikin perinnettä. Musiikkiopistot pysyttelevät pääsääntöisesti klassisessa opetustraditiossa, mutta monet musiikkiopistot tarjoavat myös enenevässä määrin pop/jazz -musiikin opiskelumahdollisuuksia.

2.3 Harrastuksen aloittaminen ja musiikkiharrastukseen sitoutuminen

Harrastuksen aloittamiseen liittyy kolme erilaista tekijää: mielenkiinto harrastusta kohtaan, positiiviset kokemukset asiasta sekä harrastuksesta saatu tyydytys yksilön sisäisille tarpeille. Samalla harrastamisen lopettamis- tai jatkamispäätökseen vaikuttavat

persoonalliset tekijät, kuten lahjakkuus tai minäkuva, motivaatiotekijät ja resurssit, kuten aika tai raha. (Metsämuuronen 1995,34,36.)

Musiikin ja muiden taideharrastusten vasta-alkajat eivät koe harrastustaan yhtä merkittävänä itselleen kuin muissa harrastuksissa. Tähän voi olla syynä se, että niissä tarvitaan harrastuksen alkuvaiheessa jonkinlaista lahjakkuutta alalle tai harrastajalta odotetaan sitä. Jos yksilö ei miellä itseään musiikillisesti lahjakkaaksi, hän ei ehkä suhtaudu harrastukseensa niin sitoutuneesti. Toisaalta iän myötä soittoharrastuksessa sitoutumisen intensiteetti kasvaa tai sitoutuminen muuttuu ulkoisesta sisäiseksi.

Musiikkiharrastus saattaa muuttuakin harrastamisen sijaan elämäntavaksi.

(Metsämuuronen 1995, 257–258.)

2.4 Tutkimuksia musiikkiharrastuksesta

Karl Bruhn on tehnyt yhden ensimmäisistä harrastuskartoituksista 1920-luvulla.

Kartoituksen mukaan sekä poikien että tyttöjen lukumäärät musiikin harrastamisessa kasvoivat iän myötä. 11 -vuotiaista pojista 4 % harrasti musiikkia, kun 19–20 -vuotiaista pojista musiikkia harrasti 14 %. Vastaavasti 12-vuotiaista tytöistä musiikkia harrasti 9 % ja 18-vuotiaista 15 %. (Metsämuuronen 1995, 24–25; Bruhn 1937,34.)

Musiikin harrastamiseen liittyviä tuloksia löytyy myös Lasse Siuralan 1990-luvulla tehdystä tutkimuksesta. Tutkimuksessa todettiin, että bändisoittimien soittajat ja muiden soittimien soittajat erosivat toisistaan huomattavasti. Tilastollisessa tarkastelussa bändisoittimien soittajat olivat todennäköisemmin vanhempia poikia, joilla oli keskimääräistä heikompi keskiarvo ja jotka kuuluivat jengiin. Klassisen musiikin soittajat puolestaan olivat tilastollisesti todennäköisemmin nuoria tyttöjä, joilla oli korkeakoulutustaustainen isä. Samoin he menestyivät myös koulussa keskimääräistä paremmin. Lisäksi tutkimuksesta ilmeni, että vuonna 1990 musiikkia kuunteli vähintään tunnin päivässä 56 % 10–14 -vuotiaista. (Metsämuuronen 1995, 26; Siurala 1991, 16,58.)

Jari Metsämuuronen toteaa, että vuosikymmenien kuluessa taide- ja musiikkiharrastusten määrä on kasvanut huomattavasti vuodesta 1926. Tähän ovat todennäköisesti vaikuttaneet niin elintason kohoaminen kuin musiikkiopistojen perustaminen, jolloin harrastaminen ei ole ollut enää niin riippuvaista korkeasta varallisuudesta. Samoin radion ja television yleistymisen sekä musiikkiohjelmien runsas tarjonta ovat tekijöitä, joilla on

mitä ilmeisimmin merkitystä musiikkiharrastusten yleistymiseen. (Metsämuuronen 1995, 27–28.)

2.5 Musiikki osana nuoruuden kehityshaasteita

Erik H. Eriksonin psykososiaalisen kehitysteorian näkökulmasta nuoruus ajoittuu 10–25 -ikävuoden välille. Nuoruuteen kuuluu oman identiteetin ja roolin muodostamista suhteessa muihin ihmisiin. Tämän vaiheen kehityshaasteita ovat muun muassa oman sukupuoli-identiteetin hahmottaminen, kaverisuhteiden luominen sekä omaan että vastakkaiseen sukupuoleen, vanhemmista irtautuminen sekä oman arvomaailman luominen. (Dunderfelt 1992, 218.) Musiikki voi auttaa nuorta selviytymään näistä kehitystehtävistä, jolloin tietynlaisen musiikin kuuntelulla voidaan samaistua johonkin ryhmään. Ystäväpiirin sosiaalisen identiteetin kautta nuori voi muodostaa myös omaa identiteettiään. Toisaalta nuori voi osoittaa kapinointia hakeutumalla musiikin pariin, jota auktoriteetit pitävät paheksuttavana. (Hovisalmi 2007, 19; Salminen 1989, 40,50; Tarrant, North, Hargreaves 2002, 136.)

Musiikin harrastaminen voi tuottaa nuorelle myönteisiä tunteita, jotka tukevat hänen omaa identiteettiään. Samoin se voi liittyä sekä yksilön että ryhmän tunnekokemuksiin.

Musiikkisosiologisesta näkökulmasta musiikin harrastamiseen liittyviä pääpiirteitä ovat:

1. Musiikkiharrastus perustuu musiikin kykyyn tuottaa myönteisiä tunnereaktioita.
2. Tunnereaktioiden kautta musiikin harrastaja voi työstää psyykkisiä merkityksiä ja kokea tunnereaktioita.
3. Musiikin harrastus on osa taideharrastamisen kokonaisuutta; esteettisen nautinnon kokemus.
4. Musiikin harrastaminen on osa yksilön persoonallisuutta.
5. Musiikkiharrastus syntyy useimmiten musiikinkuuntelun kautta.
6. Musiikkiharrastus ja musiikkimaku ovat yhteydessä nuorison sosiaaliryhmään ja alakulttuureihin.
7. Musiikkiharrastus vaatii kiinnostusta, muttei suuria musiikillisiä taitoja.
8. Kodin musiikillisella ilmapiirillä on tärkeä asema musiikkiharrastuksen alkuvaiheessa. (Hovisalmi 2007, 19–20; Lehtonen 1986, 29–35.)

Saarikallio (2007) on tutkinut musiikin merkitystä nuorten tunteiden käsittelyssä ja säätelyssä. Musiikki tukee nuoruuden kehitystehtävistä identiteetin rakentumista,

itsemääärämisen ja hallinnan kokemista, ihmissuhteiden muutoksia sekä tunnekokemuksia ja tunteiden säätelyä. Jo pelkästään musiikin kuuntelulla on merkitystä psyykkisten vaikutusten suhteen. (Saarikallio 2007, 16–18, 22.) Nuoret voivat siis kuunnella musiikkia psyykkisen itsesäätelyn tukena, mutta myös muista syistä. Musiikki voi toimia emotionaalisten tarpeiden täyttäjänä, jännityksen ja stressin poistajana tai tunteiden ilmaisussa. (Hovisalmi 2007, 21; North, Hargreaves & O. Neil 2000, 255, 272.)

2.6 Musiikinkuuntelu

Kimmo Lehtonen (1986) on jakanut musiikin kuuntelun kahteen eri komponenttiin, asenne- ja kuuntelukomponenttiin. Näitä molempia hän tarkastelee kolmella tasolla. Ensimmäisellä tasolla asennoituminen ja musiikin vastaanottaminen on passiivista ja kuuntelu on satunnaista, valikoimatonta ja harvoin toistuvaa. Toisella tasolla asennoituminen ja musiikin vastaanottaminen on aktiivista ja kuulija saa siitä tyydytystä. Kuunteleminen on säännöllistä, keskittyntä ja valikoivaa, jolloin kuuntelutottumuksia alkaa muodostua. Kolmannella tasolla asennoitumisen osalta musiikkiin liittyvät arvot käsitteellistyvät ja musiikkiin liittyvät arvot tulevat osaksi maailmankatsomusta. Musiikin kuuntelu muotoutuu osaksi jokapäiväistä elämää ja se on erittäin keskittyntä ja analyttistä. Jaottelun perusolettamuksena on se, että sekä asenne- että kuuntelukomponentit kehittyvät rinnakkain ylemmille tasoille. Samalla kun asenne musiikkia kohtaan voimistuu, myös kuuntelumäärä ja keskittyminen lisääntyvät. (Lehtonen, 1986, 10–11; Piri 1993, 17–18.) Tässä opinnäytetyössä aineisto on kerätty musiikkia säännöllisesti harrastavilta nuorilta, joten voidaan olettaa, että heille on todennäköisesti kehittynyt ainakin aktiivinen asenne musiikin kuunteluun, siten myös musiikinkuuntelutottumuksia.

Matti Piri (1993) on tutkinut muun muassa sitä, millä perusteilla nuoret valitsevat kuuntelemaansa musiikin. Hänen tutkimuksessa nuoret olivat nimenneet tärkeimmiksi valintaperusteiksi: ”musiikissa on hyvä tunnelma”; ”musiikki auttaa rentoutumaan” ja ”musiikin rytmi”. Näitä erilaisia valintaperusteita oli tutkimuksessa yhteensä 21, ja Piri oli luokitellut nämä perusteet joko musiikillisiin tekijöihin, ulkomusiikillisiin tekijöihin tai musiikin sanomaan liittyviksi. Kaikista musiikinkuunteluun vaikuttaneista valintaperusteista nuoret olivat valinneet eniten musiikillisia tekijöitä (43 %). Ulkomusiikillisten tekijöiden osuus kuunneltavan musiikin valintaan oli 35 % ja musiikin sanomaan ja sanoitukseen liittyvät tekijät 24 %. (Piri 1993, 40–41.)

3 AINEISTO JA TULOKSET

Tutkimuksen aineisto kerättiin kahdesta Helsingin alueen musiikkiopistosta kyselylomakkeen avulla (Liite 1). Lomakkeita jaettiin yhteensä 105 kappaletta ja vastausprosentti oli 67,2 %. Aineisto koottiin taulukkolaskentaohjelmalla.

3.1 Aineiston hankinta ja analyysi

Kyselylomakkeeseen vastasi 64 nuorta, joista 59 harrasti musiikkia Lauttasaaren musiikkiopistossa ja 5 Helsingin konservatoriossa. Lauttasaaren musiikkiopistossa lomakkeet toimitettiin opettajille, jotka antoivat ne oppilailleen. Oppilaat palauttivat täytetyt lomakkeet erilliseen palautuspisteeseen. Helsingin konservatoriossa yksi opettaja keräsi tiedot kyselemällä lomakkeen kysymykset oppilailtaan. Nuoret olivat 10–15 -vuotiaita.

Rajasin opinnäytetyöni tarkastelun kohteeksi 12–15 -vuotiaat nuoret, koska alle kaksitoistavuotiaalla ei välttämättä ole kehittynyt musiikkisuhdetta harrastuksen ja musiikinkuuntelun kautta. Lopullinen aineisto koostuu kaikkiaan 50 nuoren kyselylomakkeesta. Näiden joukossa on musiikin harrastajia sekä Lauttasaaren musiikkiopistosta että Helsingin konservatoriosta. Näistä viidestäkymmenestä nuoresta klassisen musiikin harrastajia oli 36, pop/jazz-tradition 12 henkilöä ja 2 vastaajaa harrasti molempia. Tämä ilmeni kyselylomakkeen perustieto-osiosta, jossa pyydettiin rastittamaan se vaihtoehto jota harrastaa, eli klassinen tai pop/jazz.

Tutkimukseni kannalta lomakkeen keskeisiä kysymyksiä olivat ne, joissa kysyttiin

-minkälaista musiikkia nuoret kuuntelevat?

-mitä kanavia he käyttävät musiikin kuunteluun?

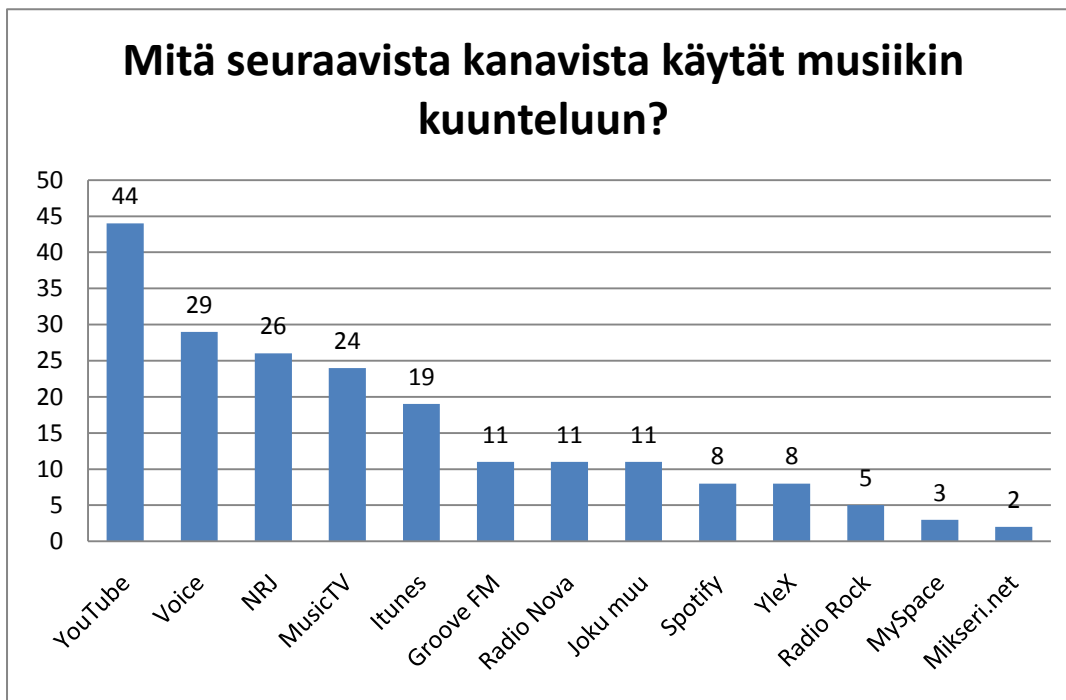
Aineisto koottiin analysointia varten Microsoftin Excel-taulukkoon.

3.2 Seuratuimmat kanavat musiikin kuuntelussa

Kyselylomakkeessa kysyttiin: "mitä seuraavista kanavista käytät musiikin kuunteluun?" Lomakkeessa oli eriteltyinä yleisimmät musiikkikanavat: YouTube, Voice, NRJ, Music TV, iTunes, Groove FM, Radio Nova, Spotify, YleX, Radio Rock, MySpace, Mikseri.net, ja

vaihtoehto joku muu, mikä? Lomakkeesta sai valita useita vaihtoehtoja. Taulukon 1 diagrammit kuvaavat sitä, kuinka monta prosenttia vastaajista kuunteli musiikkia kunkin kanavan välityksellä.

Taulukko 1. Musiikin kuunteluun käytetyt kanavat.



Nuoret käyttävät selvästi eniten musiikin kuunteluun YouTubea. Vain noin joka kymmenes vastaaja jätti YouTubea mainitsematta.

Kyselylomakkeessa annettuun mahdollisuuteen valita joku muu kanava kolme nuorta vastasi kuuntelevansa Radio Aaltoa ja Metro FM mainittiin kaksi kertaa. Lisäksi seuraavat kanavat tulivat vastauksissa esiin kertaalleen: Spin FM, Suomipop, Classic Radio, Foobar 2000, Nokia Music Store, fanisivut, Facebook sekä Wow-europe.com.

Selkeästi vähiten musiikkia kuunneltiin MySpacen ja Mikseri.netin välityksellä. Tämä selittyy varmasti osittain sillä, että nämä kanavat näyttäytyvät enemmänkin uusien bändien promootiovälineinä, kuin suosituimpien artistien kotisivuina. Edellä mainittu arvioni perustuu siihen, että kuka tahansa voi rekisteröityä käyttäjäksi mainituille sivustoille ja tällä tavoin avata itselleen tai yhteelleen omia kotisivuja. Tämä on helppo tapa saada omaa musiikkia nopeasti julkaistua ja muiden kuunneltavaksi. Esimerkiksi radio- ja TV-kanavat taas tekevät täysin itsenäisiä päätöksiä soittolistoiltaan hyväksytystä materiaalista. MySpace ja Mikseri.net ovat hyvin suosittuja sivustoja kävijämäärien

perusteella, mutta tutkimustulosten perusteella musiikkia harrastavat 12–15 -vuotiaat nuoret eivät ole löytäneet näitä kanavia omikseen. YouTuben jälkeen suosituimpia musiikkikanavia ovat niin sanotut kaupalliset, soittolistoihin perustuvat kanavat, joista voi kuulla tutut hitit säännöllisin aikavälein.

3.3 Internetin suosio musiikinkuunteluvälineenä kasvussa

Internet ja tietotekniikan nopea kehittyminen ovat vaikuttaneet nuorten mahdollisuuksiin hankkia uutta musiikkia itselleen. Internet-yhteyksien nopeutuminen on kasvattanut esimerkiksi YouTuben ja Spotifyn kaltaisten ilmaisten musiikkikanavien suosiota. Sama koskee varmasti myös lukuisia pelkästään Internetissä toimivia radiokanavia ja maanpäällisen verkon lisäksi Internetin kautta palveluitaan tarjoavia radiokanavia.

Englantilainen musiikkia ja mediaa tutkiva järjestö The Leading Question haastatteli tuhatta englantilaista musiikinkuuntelua harrastavaa henkilöä tammikuussa 2009. Tutkimustulosten mukaan 14–18 -vuotiaiden nuorten keskuudessa internetin laillisten musiikkipalvelujen käyttö on erittäin suosittua. Ikäryhmästä 65 % kuuntelee melko säännöllisesti musiikkia Internetin välityksellä. Päivittäin Internetin musiikkipalveluita, kuten YouTube, MySpace ja Spotify, käyttää 31 % 14–18 -vuotiaista nuorista. (Ars Technica 2009, www)

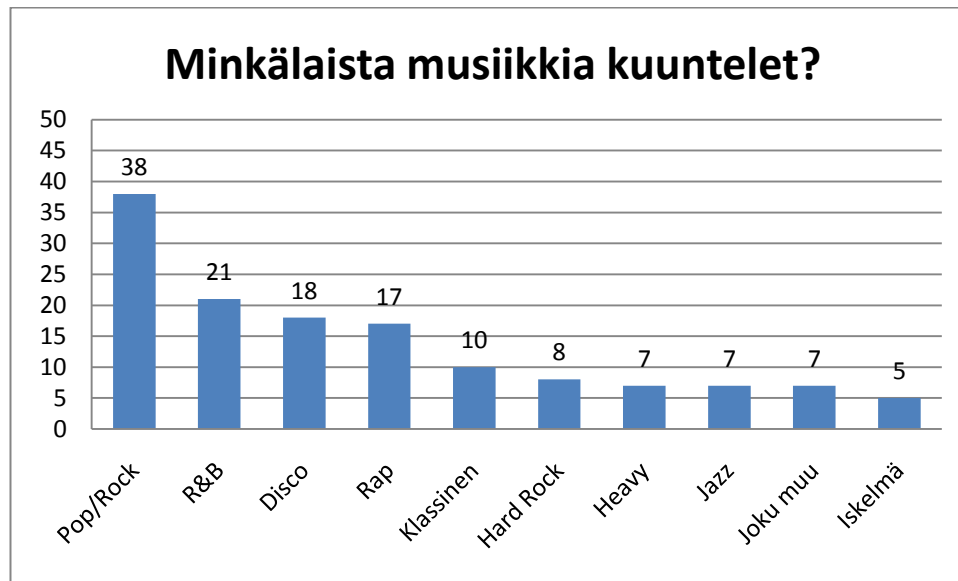
Internetin musiikkipalveluiden, etenkin YouTuben kohdalla suosio on selvästi havaittavissa myös tämän opinnäytetyön osoittamien tutkimustulosten perusteella.

3.4 Pop- ja rockmusiikki nuorten suosiossa

Kyselylomakkeessa kysyttiin minkälaista musiikkia nuoret kuuntelevat. Lomakkeessa oli annettu valmiiksi vaihtoehdot: Pop/Rock, Jazz, Hardrock, Heavy, Klassinen, Rap, R&B, Disco, Iskelmä ja joku muu, mikä. Kyseisiä musiikkityylejä ei esitelty tai määritelty lomakkeessa sen tarkemmin, vaan eri vastausvaihtoehtojen tulkinta jäi vastaajalle. Lomakkeeseen oli mahdollisuus valita useita vaihtoehtoja.

Joku muu, mikä -kohdassa tulivat mainituiksi hip-hop, blues, reggae, tanssimusiikki (valsset ja chacha) ja soul/funk.

Taulukko 2. Musiikkityylien jakauma nuorten vastauksissa.



Karkeasti yleistävän periaatteen mukaan nuoret musiikinkuuntelijat voidaan jakaa neljään ryhmään. "Klasarit" kuuntelevat enimmäkseen klassista musiikkia, "popparit" kuuntelevat enimmäkseen pop/rockia ja "kaikkiruokaisten" kuuntelevat kaikkea mahdollista klassisen ja heavyn väliltä. "Hevareille" kelpaa vain raskaampi musiikki eli heavy ja hardrock.

Kolmessa lomakkeessa oli valittu mieluisimmaksi musiikkityyliksi klassinen musiikki ilman Pop/rock -vaihtoehtoa. Nämä henkilöt ovat vastaushetkellä orientoituneet klassiseen musiikkiin, vaikka eräs vastaaja mainitsi kuuntelevansa klassisen musiikin lisäksi jazzia ja bluesia. Seitsemän muuta klassisen musiikin valinnutta nuorta oli poiminut klassisen lisäksi 2–7 muuta musiikkityyliä, joten he kuuluvat "kaikkiruokaisten" ryhmään. Kaksi nuorta ilmoitti kuuntelevansa pelkästään hardrockia ja heavyä. Vastaajien joukosta 13 ilmoitti kuuntelevansa ainoastaan pop/rock-musiikkia ja kahdelle nuorelle mieluisinta musiikkia oli R&B ja rap. Loput 30 nuorta olivat valinneet pop/rockin ja joitakin muita tyylilajeja vaihtelevin yhdistelmin.

"Klasareita" oli 12–15 -vuotiaiden musiikin harrastajien joukossa 6 % ja "hevareita" 4 %. "Popparit" muodostivat 30 % osuuden, koska liitin R&B:n ja rap-musiikin valinneet samaan ryhmään "poppareiden" kanssa. "Kaikkiruokaisten" ryhmään kuului 12–15 -vuotiaiden musiikin harrastajien joukosta 60 %.

Pirin (1993) tutkimuksessa suosituin nuorten kuuntelema musiikkityyli oli perusrock, jos tarkastelee yhdessä sekä tyttöjen että poikien mieluisinta musiikkia. Poikien osalta

kuunnelluuta musiikkia oli heavy-rock, kun taas tytöt kuuntelivat mieluiten perusrockin ohella disco-musiikkia ja suomirockia. (Piri 1993, 35–36.) Näyttää siis siltä, että nuorten suosituimmat musiikkityylit ovat pysyneet ennallaan. Suomirock on kylläkin vaihtunut englanninkieliseen rockiin, kuten seuraava luku osoittaa.

3.5 Suosituimmat artistit

Kyselylomakkeessa pyydettiin mieluisimpien musiikkityylien valitsemisen jälkeen mainitsemaan 2–3 artistia tai yhtyettä. Taulukkoon 3 on koottu ne artistit ja yhtyeet, jotka mainittiin lomakkeissa vähintään kaksi kertaa.

Taulukko 3. Artisteja ja yhtyeitä, joita nuoret kuuntelevat.

| Nimi: | kpl: |
|-----------------------|-------------|
| Lady Gaga | 5 |
| Red Hot Chili Peppers | 5 |
| Muse | 4 |
| Britney Spears | 3 |
| Akon | 3 |
| Madonna | 3 |
| The Beatles | 3 |
| Coldplay | 3 |
| Metallica | 3 |
| Rihanna | 3 |
| Katy Perry | 2 |
| 2pac | 2 |
| 50cent | 2 |
| The Baseballs | 2 |
| Iron Maiden | 2 |
| Eazy-E | 2 |
| Disturbed | 2 |
| Celine Dion | 2 |
| Mew | 2 |
| Jay-Z | 2 |
| Nickelback | 2 |
| Mozart | 2 |
| Sibelius | 2 |
| System Of a Down | 2 |
| Flo Rida | 2 |

Lady Gaga ja *Red Hot Chili Peppers* muodostavat kärkikaksikon suosituimpien artistien ja yhtyeiden listalla. Amerikasta kotoisin olevat muusikot esiintyivät vastauksissa viisi kertaa. Seuraavaksi eniten ääniä kertyi englantilaiselle *Muse* -yhtyeelle, joka on kolmanneksi suosituin artisti tai yhtye 12–15 -vuotiaiden musiikkia harrastavien nuorten joukossa. Taulukossa 3 on lueteltu edellä mainittujen nimien lisäksi 22 muuta eri yhtyeen, artistin tai säveltäjän nimeä. Taulukon ulkopuolelle jäi kaikkiaan 61 eri yhtyeen, artistin tai säveltäjän muodostama kirjava joukko. He olivat saaneet kukin vain yhden maininnan.

Jean Sibelius ja *W.A. Mozart* ovat ainoat klassisen musiikin edustajat 25 suosituimman nimen joukossa kahdella maininnalla kumpikin. Näitä kahta säveltäjää lukuun ottamatta kaikki muut taulukossa listatut artistit tai yhtyeet esittävät musiikkinsa Englanniksi. Kaikkiaan vastauksissa ilmi tulleiden 86 eri yhtyeen, artistin tai säveltäjän nimen joukosta löytyy vain seitsemän suomenkielistä musiikkia esittävää artistia tai yhtyettä. Suomenkielisistä yhtyeistä tai artisteista kertaalleen mainituiksi tulivat: *PMMP*, *Scandinavian Music Group*, *Ruudolf*, *Apulanta*, *Anna Puu*, *Chisu* ja *Nylon Beat*.

Pop- ja rockmusiikkia esittäviä artisteja tai yhtyeitä mainittiin valtaosassa kyselylomakkeita. Iskelmä- ja jazzyhtyeitä, tai näitä tyylisuuntia edustavia artisteja ei tullut mainituiksi lainkaan. Edellisessä luvussa esitelty taulukko 2 suosituimmista musiikkityyleistä tukee hyvin tuloksia suosituimmista artisteista ja yhtyeistä. Pop/rock-musiikki on hallitsevana musiikkityylinä kummassakin taulukossa.

4 POHDINTA

Tässä luvussa erittelen ensin aineistonkeruuseen ja analysointiin liittyviä ongelmia. Sen jälkeen kokoan yhteen keskeiset tutkimustulokset ja pohdin, mitä merkitystä niillä voisi olla soitonopettajan työssä.

4.1 Havaitut ongelmat lomakkeessa

Kyselylomakkeen laadinta ja aineiston kerääminen suoritettiin aikaisempien opintojen yhteydessä, eli lomaketta ei laadittu tätä opinnäytetyötä varten. Laadimme kysymyslomakkeen ryhmätyömme tapaamisissa, suoritimme kyselytutkimuksen ja toteutimme aineiston perusteella symposium-esityksen pohdintojen kera.

Olin kiinnostunut käsittelemään valmiiksi kerättyä aineistoa opinnäytetyössäni tarkemmin, mutta huomasin kuitenkin pian alkuperäisen kyselylomakkeen puutteellisuuden. Tästä syystä valitsin alkuperäisestä lomakkeesta kaksi pääkysymystä tarkempaa käsittelyä varten ja samalla rajasin kohderyhmän 12–15 -vuotiaisiin musiikkia harrastaviin nuoriin.

Lomakkeessa oli valmiiksi annettujen musiikkityylien kesken osittaista päällekkäisyyttä. Vastaajalla ei välttämättä ollut mahdollisuuksia erottaa toisistaan esimerkiksi määritteitä heavy tai rock. Ja vaikka kumpaakin tyyliä kuvailtaisiin erilaisin adjektiivein, olisi kuvausten yleistäminen hankalaa, koska niin sanotuksi musiikiksi luokiteltavaa, korvakuulolla aistittavaa ärsykettä voidaan analysoida loputtomasti aina pienimpiin vaikuttaviin tekijöihin saakka. Lopputuloksena on aina subjektiivinen näkemys.

Usein musiikkityylejä määrittäviä termejä käytettäessä verrataan musiikkia tunnetumpiin artisteihin tarkemman mielikuvan aikaansaamiseksi. Toisin sanoen musiikkityylit linkitetään joihinkin tunnettuihin artisteihin, jotta pystyttäisiin sitä kautta antamaan tarkempi mielikuva kuvailtavana olevasta musiikkityylistä.

Monet säveltäjät, yhtyeet ja artistit ovat olleet luomassa kokonaan uusia tyyliuuntia. Esimerkiksi klassisen musiikin eri aikakausille voidaan määritellä hyvinkin tiukat raamit. Samoin vaikkapa *bebop*, *chacha*, tai *black metal* ovat melko tarkkaan tietyssä ajassa ja paikassa syntyneitä musiikin tyyliuuntia, mutta määritelmissään kuitenkin tulkinnanvaraisia.

Vastauksista ilmeni myös, että joidenkin lomakkeiden täyttämistä oli suoritettu kaverin kanssa. Peräkkäisissä lomakkeissa saattoi olla hyvin samankaltaisia vastauksia esimerkiksi kysyttäessä mielipiteitä Kuorosodasta. Lomakkeen lopussa kysyttiin myös, onko lomakkeen täyttäjällä omaa yhtyettä/bändiä ja joidenkin vastaajien kohdalla kaveruus varmistui lopullisesti tässä vaiheessa. Tämä voi vaikuttaa osittain myös tutkimustuloksiin ja tutkimuksen luotettavuuteen. Kaverin kanssa lomaketta täytettäessä mainitaan ehkä sellaisia musiikkityylejä ja artisteja, jotka ovat yleisesti hyväksytyjä ja tunnettuja.

Suosituimpien kanavien kysymyksen asettelu oli myös vaillinainen, koska kotimaisella musiikkikanavalla Voice on radiokanavan lisäksi oma TV-kanava. Lähetettävät ohjelmat saattavat jonkin verran olla yhteydessä toisiinsa, mutta molemmilla on paljon omaa ohjelmatarjontaa, esimerkiksi Voicen ohjelmapaikalla iltaisin näkyvä TV Viisi-kanava. Tämä voi aiheuttaa hämmennystä vastaajassa.

Vastaajien sukupuoli jäi myös arvoitukseksi. Olisi ollut mielenkiintoista tehdä havaintoja ja päätelmiä erottamalla tyttöjen ja poikien vastaukset toisistaan.

4.2 Yhteenveto ja pohdintaa tuloksista

Musiikkia harrastavien nuorten keskuudessa ylivoimaisesti suosituin musiikkityyli on pop/rock ja suosituin kanava, jota nuoret käyttävät musiikin kuuntelussa on YouTube. Soitonopettaja voi huomioida nuorten suosimat musiikkityylit sekä samalla motivoida oppilasta laaja-alaisempaan musiikin opiskeluun. Tutkimuksen aineisto on kerätty vain kahdesta Helsingin alueen musiikkiopistosta, joten otos ei ole erityisen kattava. Tämän vuoksi tulokset eivät ole laajasti yleistettäviä, mutta ne antavat suuntaa siitä, mitä nuoret kuuntelevat ja mitä kanavia he musiikinkuunteluun käyttävät.

Tutkimus ei myöskään anna vastausta siihen, mitä musiikkityylejä nuoret haluavat musiikkiharrastuksessaan soittaa. Mahdollisia jatkotutkimusten aiheita voisikin olla, mitä nuoret toivovat ja odottavat harrastukseltaan ja millaisiin musiikkityyleihin he soitossaan haluaisivat keskittyä.

Yllätyin siitä, että YouTube on niin suosittu 12–15 -vuotiaiden nuorten keskuudessa. Internet on jo kaikkien nuorten ulottuvilla ja varsinkin musiikkia ja videoita tarjoavat sivustot ovat houkuttelevia jopa päivittäiseen käyttöön. Soitonopettajan näkökulmasta YouTube voi olla musiikin harrastajalle joko kielteinen tai myönteinen väline. Sinne ladattu

materiaali on tasoltaan vaihtelevaa, ja nuori voi löytää ja omaksua sieltä soittoonsa niin hyviä kuin huonojakin vaikutteita. Ehkä soitonopettajien olisikin hyvä opastaa oppilaitaan kriittiseen ja analyyttiseen kuunteluun sekä auttaa oppilaita löytämään YouTubesta sellaisia videoita, joista löytyy oppilaan soittoa kehittäviä aineksia. Opettaja voi myös käyttää YouTubea opetustyössään niin, että jakaa sen kautta oppilailleen oppimateriaalia tai antaa malliesimerkkejä kuunneltavaksi ja harjoiteltavaksi. Opettaja voi esimerkiksi äänittää omaa soittoaan YouTubeen omalle opetussivustolleen, jolle oppilaat voivat kirjautua.

Pop- ja rockmusiikin suosio on säilynyt ennallaan jo pidemmän aikaa (vrt. Piri 1993). Mielenkiintoinen havainto oli kuitenkin se, että suomirockin suosio väheni englanninkielisen musiikin suosioon verrattuna.

LÄHTEET

Ars Technica. 2009. Report: UK file sharing drops, even among teens. [WWW-dokumentti] <http://arstechnica.com/media/news/2009/07/report-more-uk-users-going-the-legal-route-for-music.ars> (Luettu 29.10.2010)

Dunderfelt, T. 1992. Elämänkaaripsykologia. Porvoo: WSOY.

Hovisalmi, A. 2007. Musiikki osana venäjänkielisten maahanmuuttajanuorten kulttuuri-identiteettiä ja akkulturaatiota. Viiden venäjänkielisen maahanmuuttajanuoren kokemuksia omasta identiteetistä, kulttuurista ja musiikista. Pro gradu. Jyväskylän yliopisto. Musiikin laitos.

https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/9941/URN_NBN_fi_jyu-2007491.pdf?sequence=1 (Luettu 10.10.2010)

Lehtonen, K. 1986. Musiikki psyykkisen työskentelyn edistäjänä: psykoanalyttinen tutkimus musiikkiterapian kasvatuksellisista mahdollisuuksista. Turun yliopiston julkaisuja. Sarja C, osa 56. Turku: Turun yliopisto.

Metsämuuronen, J. 1995. Harrastukset ja omaehtoinen oppiminen. Sitoutuminen, motivaatio ja coping. Teoreettinen tausta, rakenneanalyysi ja sitoutuminen. Helsingin yliopiston opettajankoulutuslaitos. Tutkimuksia 146. Tummavuoren kirjapaino Vantaa.

Salminen, K. 1989. Musiikkimakujen muotoutuminen: musiikkikulttuuriin sosiaalistuminen ja enkulturaation ongelmat. Helsinki: Yleisradio

Saarikallio, S. 2007. Music as mood regulation in adolescence. Jyväskylän yliopisto. <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/13403/9789513927318.pdf?sequence=1> (Luettu 10.10.2010)

Tarrant, M., North, A.C., Hargreaves, D.J. 2002. Youth identity and music. Teoksessa: Hargreaves, R.A.R. MacDonald, D. Miell (ed.) Musical identities. Oxford: Oxford University Press.

LIITTEET

Liite 1. Kysymyslomake.

KYSYMYSLOMAKE:

1) Perustiedot:

Ikä:

Pääinstrumentti:

Musiikkiharrastuksen aloitusikä:

Musiikkiopisto:

Klassinen vai pop/jazz:

2) Minkälaista musiikkia kuuntelet?

- a) Pop/Rock
- b) Jazz
- c) Hardrock
- d) Heavy
- e) Klassinen
- f) Rap
- g) R&B
- h) Disco
- i) Iskelmä
- j) Joku muu, mikä?

Mainitse 2-3 artistia tai yhtyettä.

3) Mikä sai sinut aloittamaan soittoharrastuksen?

- a) Vanhemmat
- b) Sisarukset
- c) Kaverit
- d) Oma kiinnostus
- e) Musiikilliset esikuvat
- f) Joku muu, mikä?

- 4) Minkälaista musiikkia kuuntelit ennen soittoharrastuksen aloittamista?
- 5) Miten valitsit soittimesi?
- 6) Oletko tyytyväinen tunneilla soitettavaan musiikkiin?
- a) KYLLÄ (Mitä soitatte tunneilla tällä hetkellä?)

 - b) EI (Mitä soitatte tunneilla tällä hetkellä ja mitä toivoisit soitettavan?)
- 7) Mitä mieltä olet seuraavista ohjelmista:
- a) Idols
 - b) X-Factor
 - c) Kuorosota
- 8) Mitä seuraavista kanavista käytät musiikin kuunteluun?
- a) YouTube
 - b) Voice
 - c) NRJ
 - d) MusicTV
 - e) iTunes
 - f) GrooveFM
 - g) Radio Nova
 - h) Spotify
 - i) YleX
 - j) Radio Rock
 - k) MySpace
 - l) Joku muu, mikä?

9) Kenen kanssa soitat?

- a) Kaverit
- b) Sisarukset
- c) Vanhemmat
- d) Opiskelutoverit
- e) En soita muiden kanssa

10) Millaista musiikkia tykkäätte musisoida?

11) Onko sinulla omaa yhtyettä/bändiä?

- a) On
- b) Ei

12) Mitä toivot soittoharrastukselta?